



REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA I UPRAVE

Izvešće o radu Savjeta za sprječavanje korupcije za 2022. godinu

srpanj 2023. godine

Općenito o Savjetu za sprječavanje korupcije

Savjet za sprječavanje korupcije (u daljnjem tekstu: Savjet) je radno tijelo Vlade Republike Hrvatske uspostavljeno s ciljem izrade, unaprjeđenja i sustavnog praćenja provedbe te procjene učinaka mjera i aktivnosti iz nacionalnih strateških i provedbenih dokumenata vezanih uz sprječavanje korupcije.

Uzimajući u obzir potrebu preciznije artikulacije uloge Savjeta te proširenja sastava njegovih članova predstavnicima tijela javne vlasti, koja kao nositelji aktivnosti akcijskog plana trebaju imati riječ u donošenju odluka, Vlada Republike Hrvatske je 31. ožujka 2017. donijela Odluku o osnivanju Savjeta za sprječavanje korupcije („Narodne novine“, broj 31/17.). Donošenjem navedene Odluke dodatno je ojačan mehanizam nadzora provedbe te procjene uspješnosti učinaka antikorupcijskih mjera, s ciljem osiguranja efikasnosti ukupnih nacionalnih antikorupcijskih napora. Na sjednici održanoj 7. prosinca 2020., Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o izmjenama Odluke o osnivanju Savjeta za sprječavanje korupcije („Narodne novine“, broj 136/20.) kojom su se, sukladno Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 85/20.), uskladili nazivi pojedinih tijela, a u rad Savjeta dodatno uključili predstavnici Državnog izbornog povjerenstva, Ureda pučke pravobraniteljice te Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva.

U okviru svoga djelokruga Savjet:

- koordinira postupkom izrade nacionalnih strateških i provedbenih dokumenata vezanih za sprječavanje korupcije
- priprema prijedloge te predlaže izmjene i dopune nacionalnih strateških dokumenata vezanih za sprječavanje korupcije
- sustavno prati provedbu aktivnosti provedbenih dokumenata vezanih za sprječavanje korupcije, uključujući konzultacije i savjetovanja nadležnih tijela u svim fazama njihove provedbe
- sustavno procjenjuje učinke provedbe antikorupcijskih mjera i aktivnosti iz nacionalnih strateških i provedbenih dokumenata vezanih za sprječavanje korupcije
- razvija metode s ciljem unaprjeđenja izrade, provedbe i procjene učinaka provedbe strateških i provedbenih dokumenata vezanih za sprječavanje korupcije
- predlaže Vladi Republike Hrvatske ostale mjere i aktivnosti za sprječavanje korupcije.

Savjet ima 31 člana, a koji su predstavnici Ministarstva pravosuđa uprave, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva financija, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva turizma i sporta, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstva zdravstva, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva kulture i medija, Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ureda za udruge, Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, Državnoga sudbenog vijeća, Državnoodvjetničkog vijeća, Državnoga ureda za reviziju, Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave, Povjerenika za informiranje, Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, Pučkog

pravobranitelja, Državnoga izbornog povjerenstva, Središnjega državnog ureda za razvoj digitalnog društva, Hrvatske zajednice županija, Udruge gradova u Republici Hrvatskoj, Hrvatske zajednice općina te predstavnici civilnoga društva iz reda udruga Instituta za javnu upravu, GONG-a, Udruge Politiscope iz Zagreba i Udruge ICCrA Instituta iz Zagreba, koje se bave pristupom informacijama i transparentnošću, javnim politikama i sprječavanjem korupcije.

Članovi Savjeta, za središnja tijela državne uprave, predstavnici su u rangu državnog tajnika ili ravnatelja uprave, odnosno zamjenika državnog tajnika Središnjega državnog ureda. U rad Savjeta, prema potrebi, mogu se uključiti i predstavnici drugih nadležnih tijela i institucija, i druge osobe koje svojim sudjelovanjem mogu pridonijeti radu Savjeta, kao i predstavnici sredstava javnog priopćivanja, ali bez prava odlučivanja.

Stručne i administrativne poslove za rad Savjeta obavlja Ministarstvo pravosuđa i uprave, a čiji predstavnik ujedno obavlja i dužnost predsjednika Savjeta. U navedenom razdoblju dužnost predsjednika Savjeta obnašao je državni tajnik u Ministarstvu pravosuđa i uprave mr. sc. Josip Salapić. Ministarstvo pravosuđa i uprave ima ulogu središnjeg koordinacijskog tijela u području formiranja politike prevencije korupcije u Republici Hrvatskoj. U tom smislu, Ministarstvo pravosuđa i uprave koordinira izradom, provedbom i nadzorom provedbe nacionalnih strateških i provedbenih dokumenata vezanih za sprječavanje korupcije u Republici Hrvatskoj.

Sjednice Savjeta održavaju se najmanje jedanput u šest mjeseci, a prema potrebi i češće. Rad Savjeta je javan te se o temama i zaključcima održanih sjednica javnost informira putem medija i informacija objavljenih na internetskoj stranici Ministarstva pravosuđa i uprave.

Rad Savjeta za sprječavanje korupcije u 2022. godini

U 2022. godini Savjet je održao dvije sjednice.

15. sjednica Savjeta, 20. siječnja 2022.

Svoju prvu sjednicu u 2022. godini, odnosno petnaestu po redu od osnivanja, Savjet je održao 20. siječnja 2022. godine virtualno putem *Microsoft Teams* platforme.

Na ovoj sjednici Savjeta raspravljalo se o izradi Nacrta Akcijskog plana za razdoblje od 2022. do 2024. godine uz Strategiju sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine, koji predstavlja prvi od tri Akcijska plana u navedenom razdoblju. U rujnu 2021. godine izrađen je prvi nacrt predmetnog Akcijskog plana. U izradi ovog Akcijskog plana sudjelovali su članovi Savjeta za sprječavanje korupcije, odnosno velik broj tijela javne vlasti, predstavnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i udruga civilnog društva.

Predmetni Akcijski plan sadržava konkretne aktivnosti za upravljanje korupcijskim rizicima u okviru prethodno strateški određenih posebnih ciljeva i mjera u pojedinim sektorskim prioritetnim područjima. U okviru mjera, uz svaku planiranu aktivnost definirana su nadležna tijela za provedbu, rokove provedbe, potrebna financijska sredstva te pokazatelji rezultata odnosno ciljana vrijednost njihove provedbe.

Što se tiče provedbe Akcijskog plana, na temelju informacija o provedbi aktivnosti bit će izrađena službena izvješća o provedbi od strane Ministarstva pravosuđa i uprave. Izvješća će zatim biti potvrđena od strane Savjeta za sprječavanje korupcije, a nakon prihvaćanja od strane Vlade Republike Hrvatske, bit će objavljena na službenim mrežnim stranicama Ministarstva pravosuđa i uprave.

Nadalje, na sjednici se raspravljalo o novom Zakonu o sprječavanju sukoba interesa koji je stupio na snagu 25. prosinca 2021. godine. U odnosu na ranije kategorije, Zakonom se značajno proširio krug obveznika Zakona, ali ovlasti Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa (POSI). Istaknute su neke od ostalih novosti u Zakonu:

- način donošenja i nadzora kodeksa ponašanja na razini jedinica lokalne (područne) samouprave;
- novi preventivni mehanizam – deklariranje sukoba interesa;
- tijek postupka pred POSI će biti brži, učinkovitiji i transparentniji, obuhvaćat će dva koraka: pokretanje postupka te odluku o (ne)postojanju sukoba interesa;
- imovinske kartice podnositi će se jednom godišnje, a propisuje se obveza podnošenja imovinskih kartica 12 mjeseci nakon isteka mandata i to u roku od 15 dana;
- pooštavaju se kazne za kršenje odredbi;
- POSI može izreći sankciju obvezniku koji ne dostavi tražene podatke;
- razdoblje hlađenja produljuje se s 12 na 18 mjeseci.

Savjet se osvrnuo na izradu Zakona o lobiranju kojim se planira urediti aktivnost lobiranja u skladu s najvišim etičkim standardima, osiguravajući visoke standarde transparentnosti u radu lobista.

Također, tada je najavljeno dovršenje postupka donošenja Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti. Prijedlog nacrta novog Zakona usvojen je na sjednici Vlade Republike Hrvatske 15. prosinca 2021. i upućen u daljnju saborsku proceduru. Nakon donošenja Zakona, najavljeno je donošenje Pravilnika o načinu imenovanja povjerljive osobe i postupku unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti u Ministarstvu pravosuđa i uprave.

Nadalje, Savjet se osvrnuo na provedbu edukacija pravosudnih dužnosnika na temu učinkovite sudske zaštite prijavitelja. Dana 16. prosinca 2021. u suradnji Ministarstva pravosuđa i uprave, Pučkog pravobranitelja, Veleposlanstva Francuske u Republici Hrvatskoj, Kuće ljudskih prava i Državne škole za javnu upravu održana je online konferencija na temu zaštite prijavitelja nepravilnosti. Na konferenciji su razmatrana nova zakonodavna rješenja u Hrvatskoj i Francuskoj vezana za obvezu prijenosa Direktive (EU) o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije te je razmatrana dosadašnja praksa zaštite prijavitelja nepravilnosti.

Osim navedenog, Savjetu je predstavljen Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026., odnosno reforme i ulaganja za sprječavanje i suzbijanje korupcije definirane unutar komponente 2.6. Nacionalnog plana, koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila na sjednici krajem travnja 2021. godine. Komponenta 2.6. NPOO-a uključuje provedbu četiri reforme te četiri ulaganja u području suzbijanja i sprječavanja korupcije.

U okviru navedenih reformi i ulaganja predviđeno je:

- razvijanje informacijske platforme za poboljšanje koordinacije i suradnje tijela uključenih u provedbu nacionalnih antikorupcijskih dokumenata i za jasno informiranje građana o postojećem zakonodavnom okviru u području sprječavanja korupcije te o dostupnim alatima – nositelj Ministarstvo pravosuđa i uprave
- provedba detaljne evaluacije Zakona o pravu na pristup informacijama i njegovih učinaka s ciljem unaprjeđenja njegove provedbe – nositelj Povjerenik za informiranje
- unapređenje korporativnog upravljanja u trgovačkim društvima u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) uprave, kao i unaprjeđenje mehanizama za praćenje provedbe i učinaka antikorupcijskih dokumenata za trgovačka društva u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave - nositelj Ministarstvo pravosuđa i uprave
- provedba edukativnih radionica za suce s temom javne nabave ima za cilj dodatno jačanje sudske zaštite u postupcima javne nabave – nositelj Pravosudna akademija
- provedba nacionalne antikorupcijske kampanje radi podizanja javne svijesti o štetnosti korupcije, nužnosti sprječavanja i suzbijanja te prijavljivanju korupcije - nositelj Ministarstvo pravosuđa i uprave
- osuvremenjivanje rada cjelokupne infrastrukture za etiku u državnoj službi kroz digitalizaciju etičkog sustava državnih službenika - nositelj Ministarstvo pravosuđa i uprave
- dodatno unapređenje IT sustava imovinskih kartica dužnosnika u kontekstu ubrzanja i olakšavanja postupaka njihovog podnošenja, obrade i provjere – nositelj Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa

- jačanje ljudskih i infrastrukturnih kapaciteta PNUSKOK-a s ciljem unaprjeđenja učinkovitosti u suzbijanju korupcije i organiziranog kriminaliteta – nositelj Ministarstvo unutarnjih poslova

Istaknuto je kako su prioriteti u resoru sprječavanja i suzbijanja korupcije za 2022. godinu u nadležnosti Ministarstva pravosuđa i uprave, a koji će se provoditi kroz Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026., usmjereni su na izradu dokumenata i provedbu postupka javne nabave u projektima provedbe medijske kampanje s ciljem podizanja javne svijesti u borbi protiv korupcije, izrade jedinstvene IT platforme za unaprjeđenje učinkovitosti preventivnog antikorupcijskog okvira i osuvremenjivanje rada infrastrukture za etiku u državnoj službi kroz digitalizaciju etičkog sustava državnih službenika te donošenje Akcijskog plana od 2022. do 2024. uz Strategiju sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine i donošenje novog Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti.

Nastavno na sve navedeno, naglašeno je kako organizacije civilnog društva mogu doprinijeti suzbijanju korupcije provodeći istraživačke aktivnosti, aktivnosti osvještavanja javnosti i aktivnosti edukacije.

16. sjednica Savjeta, 28. rujna 2022.

Druga sjednica u 2022. godini, a šesnaesta po redu sjednica Savjeta za sprječavanje korupcije, održana je 28. rujna 2022. godine virtualno putem *Microsoft Teams* platforme.

Savjet se prije svega osvrnuo na novu Strategiju sprječavanja korupcije koja je donesena 29. listopada 2021. godine, a koja određuje prepoznata prioritetna područja za daljnji razvoj i jačanje antikorupcijskog mehanizma u desetogodišnjem razdoblju. Što se tiče provedbe Strategije sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine, planirano je da će se ista provoditi tijekom tri trogodišnja provedbena dokumenta (akcijska plana) i to za razdoblje od 2022. do 2024. godine, zatim za razdoblje od 2025. do 2027. te posljednji provedbeni dokument u ovom strateškom razdoblju za razdoblje od 2028. do 2030. godine.

Nadalje, što se tiče Akcijskog plana, prvi Akcijski plan za razdoblje od 2022. do 2024. godine Vlada Republike Hrvatske je donijela 28. srpnja 2022. i sadrži 206 konkretnih aktivnosti u području lokalne i područne (regionalne) samouprave, poslovnog sektora, javnih financija, pravosuđa, zdravstva, sporta, policije, poljoprivrede, civilnog sektora.

Najviše aktivnosti u Akcijskom planu sadržano je u okviru 1. posebnog strateškog cilja – jačanje institucionalnoga i normativnog okvira za borbu protiv korupcije, kojim se adresira ukupno 36 mjera sa 77 konkretnih aktivnosti. U okviru 2. posebnog strateškog cilja - jačanje transparentnosti i otvorenosti rada tijela javne vlasti – adresira se ukupno 21 mjera sa 60 konkretnih aktivnosti. U okviru 3. posebnog strateškog cilja – jačanje sustava integriteta i upravljanje sukobom interesa - adresira se ukupno 18 mjera s 33 konkretne aktivnosti. U okviru 4. posebnog strateškog cilja - jačanje antikorupcijskih potencijala u sustavu javne nabave - adresira se ukupno 10 mjera sa 17 konkretnih aktivnosti. U okviru 5. posebnog strateškog cilja - podizanje javne svijesti o štetnosti korupcije, nužnosti prijavljivanja nepravilnosti i jačanja

transparentnosti - adresira se ukupno 9 mjera s 20 konkretnih aktivnosti. Ukupna procijenjena vrijednost planiranih aktivnosti je 10.199.912,67 EUR (76.851.242,01 HRK).

Sukladno tome, Savjet se osvrnuo na provedbu svih aktivnosti iz Akcijskog plana koje imaju određen rok za provedbu u III. kvartalu 2022. godine te su prikazani rezultati provedbe svih aktivnosti. Od ukupno 20 aktivnosti, prema zaprimljenim informacijama, 14 aktivnosti je provedeno, 2 aktivnosti su djelomično provedene, a 4 aktivnosti nisu provedene. Na temelju provedbe Akcijskog plana bit će izrađena službena izvješća o provedbi od strane Ministarstva pravosuđa i uprave. Izvješća će biti potvrđena od strane Savjeta za sprječavanje korupcije, a nakon prihvaćanja od strane Vlade Republike Hrvatske, objavljena na službenim mrežnim stranicama Ministarstva pravosuđa i uprave.

Također, Savjet je izviješten o aktualnostima vezano uz novi Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti. Zakon je donesen u travnju 2022. godine i u potpunosti je usklađen s Direktivom (EU) o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije. Nakon donošenja Zakona, u okviru obveza formiranja unutarnjeg kanala prijavljivanja u lipnju 2022. je objavljen i Pravilnik o načinu imenovanja povjerljive osobe i postupku unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti u Ministarstvu pravosuđa i uprave, a izrađen je i objavljen Podsjetnik za poslodavce za primjenu Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti. Cilj izrade Podsjetnika je na jednom mjestu istaknuti sve informacije o obvezama za poslodavce koje imaju sukladno Zakonu o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, kako bi se osiguralo njihovo pravovremeno ispunjenje i pojednostavio proces prilagodbe tamo gdje je potrebno. Također, izrađen je i statistički obrazac po kojem Ministarstvo pravosuđa i uprave dostavlja Europskoj komisiji dostupne statističke podatke o prijavljenim nepravilnostima i drugim podacima u vezi s podnesenim prijavama pučkom pravobranitelju.

U vezi promicanja novog Zakona o zaštiti zviždača, održana je njegovo predstavljanje tijekom svibnja i lipnja u Hrvatskoj gospodarskoj komori i Hrvatskoj udruzi poslodavaca, a održane su u tom periodu i dvije edukacije u Državnoj školi za javnu upravu. Predviđen je nastavaka provedbe edukacija.

Nadalje, istaknute su neke aktivnosti iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026., a koje se konkretno tiču Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti. Slijedom toga, spomenuta je izrada jedinstvene IT platforme kojom bi se unaprijedilo učinkovito informiranje javnosti o postavljenom normativnom okviru u području borbe protiv korupcije. Građanima će se omogućiti korištenje svojevrsnog vođenog hodograma (virtualnog asistenta) koji ih vodi kroz zakonske tekstove i koji bi na jezično razumljiv način korisnika vodio kroz mogućnosti koje zakoni pružaju te sugerirajući korisniku povezanu informaciju koja se možda u zakonskom tekstu nalazi na udaljenome mjestu. Osim toga, planirana je izrada IT rješenja koje bi omogućilo jednostavnije i sigurnije podnošenje prijave nepravilnosti Uredu pučke pravobraniteljice – nadležnom kanalu za vanjsko prijavljivanje. Ovim putem, uz već postojeće načine prijavljivanja uspostavljene sukladno Zakonu, uspostavio bi se dodatni kanal za prijavu nepravilnosti koji bi omogućio sigurno podnošenje prijave i komunikaciju s prijaviteljem.

Savjet je obaviješten i o provedbi projekta pod nazivom: „Podizanje svijesti i standarda u borbi protiv podmićivanja u međunarodnom poslovanju” koji je započeo u srpnju 2020. i provodio

se u suradnji s OECD-om te uz financijsku podršku Glavne uprave za podršku strukturnim reformama Europske komisije (DG Reform). U okviru projekta u studenom 2021. održana je i konferencija na visokoj razini s ciljem podizanja javne svijesti i standarda u borbi protiv podmićivanja u međunarodnom poslovanju koja je okupila međunarodne stručnjake iz država članica OECD-a i relevantne dionike iz Hrvatske. Također, izrađena je analiza zakonodavnog i institucionalnog okvira Republike Hrvatske u odnosu na odredbe Konvencije OECD-a o borbi protiv podmićivanja, a Izvješće OECD-a za Republiku Hrvatsku je objavljeno u svibnju 2022., kada su provedene i 3 radionice za dionike na svim razinama vlasti na kojima su predstavljeni nalazi i preporuke nakon analize zakonodavnog i institucionalnog okvira s ciljem jačanja kapaciteta za implementaciju preporuka čime je provedba projekta završena.

Spomenuto je održavanje drugog sastanak Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga zakona o lobiranju koji je održan 8. rujna 2022. Tom prigodom naglašeno je kako se radi o materiji koja je po prvi puta predmet zakonskog normiranja u Republici Hrvatskoj i materiji koja je zahtjevna i izazovna za pravno reguliranje, a raspravljalo o temeljnim pojmovima u okviru uvodnih odredbi, definiranju lobističkih aktivnosti, te izuzecima od tih definicija. U radu na Nacrtu prijedloga uzimaju se u obzir standardi Vijeća Europe, preporuke OECD-a i komparativna praksu zemalja članica EU koje imaju zakonski okvir za djelatnost lobiranja. U nadolazećem periodu očekuje se intenziviranje rada na Nacrtu prijedloga.

Zaključno je navedeno kako sva predstavnička tijela jedinica lokalne i lokalne (regionalne) samouprave sukladno Zakonu sprječavanju sukoba interesa imaju obvezu izraditi i donijeti vlastite kodekse ponašanja. Izrada Kodeksa ponašanja članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dio je šireg opsega mjera definiranih s ciljem jačanja odgovornosti i integriteta u obnašanju dužnosti na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini u kontekstu aktualnog strateškog okvira u području prevencije korupcije u Republici Hrvatskoj. U smislu pomoći jedinicama u procesu izrade kodeksa ponašanja, Ministarstvo pravosuđa i uprave u svibnju 2022. je izradilo i dostavilo svim jedinicama Smjernice za izradu Kodeksa ponašanja koje su trebale poslužiti kao praktični vodič i pomoć u procesu njihova formuliranja. U rujnu 2022. Ministarstvo pravosuđa i uprave također je svim jedinicama dostavilo Upute za izradu kodeksa ponašanja kako bi se jedinicama dodatno ukazalo na njihove zakonske obveze i dodatno preciziralo elemente koji kodeksi ponašanja trebaju sadržavati.

Zaključno

Dosljedna provedba nacionalnih dokumenata jedan je od nužnih elemenata u borbi protiv korupcije te se provedbom zadanih aktivnosti pridonosi uklanjanju prepreka gospodarskom razvoju, ublažavanju negativne percepcije korupcije i jačanju povjerenja građana u institucije.

Osnivanje Savjeta za sprječavanje korupcije značilo je upravo snaženje nadzornog mehanizma kako bi se osigurala učinkovitost ukupnih nacionalnih antikorupcijskih napora. Savjet je osnovan, ponajprije, s ciljem osiguravanja provedbe i nadzora provedbe antikorupcijskih aktivnosti odnosno unaprjeđenja u njihovoj izradi te uklanjanja potencijalnih prepreka njihovoj provedbi. Upravo je stoga Savjet sastavljen od predstavnika tijela nositelja provedbe aktivnosti iz akcijskih planova te na svojim sjednicama redovito raspravlja o provedbi aktivnosti aktualnih antikorupcijskih dokumenata odnosno o fazama, poteškoćama i potencijalnim unaprjeđenjima provedbe pojedinih aktivnosti.

Potrebno je reći da je bitnu ulogu u intenziviranju provedbe antikorupcijskih aktivnosti imao upravo Savjet, koji se u okviru dosadašnjeg rada, uz postojeći sustav nadzora provedbe antikorupcijskih dokumenata na razini zakonodavne vlasti, profilirao u jedno od ključnih tijela u procesu formiranja i provedbe dokumenata i javnih politika vezanih za borbu protiv korupcije na razini izvršne vlasti, ali uz znatan doprinos predstavnika pravosuđa, drugih državnih tijela i institucija, te udruga civilnog društva.

U procesu izrade novog strateškog okvira za sprječavanje korupcije u Republici Hrvatskoj Hrvatski sabor je 29. listopada 2021. donio Strategiju sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine („Narodne novine“, broj 120/21), koja određuje prepoznata prioritetna područja za daljnji razvoj i jačanje antikorupcijskog mehanizma u desetogodišnjem razdoblju.

Posebni ciljevi nove Strategije odnose se na jačanje institucionalnog i normativnog okvira za borbu protiv korupcije, povećanje transparentnosti i otvorenosti rada tijela javne vlasti, unaprjeđenje sustava integriteta i upravljanje sukobom interesa te podizanje javne svijesti o štetnosti korupcije i jačanje antikorupcijskih potencijala u sustavu javne nabave.

Nadalje, kao jedan od posebnih ciljeva Strategija određuje jačanje antikorupcijskih potencijala u javnoj nabavi te u tom smislu određuje mjere unaprjeđenja normativnog okvira javne nabave i sustava pravne zaštite na području javne nabave, unaprjeđenja mehanizama nadzora, transparentnosti i izbjegavanja sukoba interesa nabava, jačanje transparentnosti postupaka jednostavne nabave, unaprjeđenje stručne antikorupcijske edukacije stručnih osoba u sustavu javne nabave itd. Zatim, Strategija poseban naglasak stavlja na podizanje svijesti javnosti o štetnosti korupcije, djelovanju postojećih antikorupcijskih mehanizama, potrebi prijavljivanja korupcije i jačanju uloge građana u sinergijskim antikorupcijskim aktivnostima. Također, jedan od prioriteta nove Strategije je jačanje antikorupcijskih mehanizama na lokalnoj i regionalnoj razini, među ostalim, u kontekstu jačanja antikorupcijskih alata u upravljanju trgovačkim društvima u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i područne samouprave u smislu poticanja

jačanja standarda korporativnog upravljanja u skladu sa smjernicama OECD-a. Također, planirano je i jačanje standarda upravljanja sukobom interesa i jačanja etičke infrastrukture na ovim razinama kroz donošenje kodeksa ponašanja za dužnosnike, službenike, članove predstavničkih tijela, kao i jačanje preduvjeta za uključivanje građana u donošenje pravnih akata na lokalnoj razini.

Strategija određuje osnovno usmjerenje te postavlja pet, već navedenih, posebnih ciljeva antikorupcijske intervencije u predstojećem desetogodišnjem razdoblju. Osim toga, pod svakim posebnim ciljem određene su mjere za postizanje postavljenih ciljeva, koje će biti temelj izradi akcijskih planova.

Što se tiče provedbe Strategije sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine, planirano je da će se ista provoditi tijekom tri trogodišnja provedbena dokumenta (akcijska plana) i to za razdoblje od 2022. do 2024. godine, zatim za razdoblje od 2025. do 2027. te posljednji provedbeni dokument u ovom strateškom razdoblju za razdoblje od 2028. do 2030. godine.

Dok Strategija određuje općenite ciljeve strateški određenih područja, Akcijski planovi sastavljeni su od konkretnih aktivnosti za neutralizaciju korupcijskih rizika po prethodno strateški određenim prioritetima pojedinih sektora, nadležnih tijela za provedbu predviđenih aktivnosti, jasno naznačenih rokova, potrebnih financijskih sredstava te pokazatelja provedbe aktivnosti unutar svake mjere.

Prvi Akcijski plan za razdoblje od 2022. do 2024. godine uz Strategiju sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine sadrži 206 konkretnih aktivnosti u području lokalne i područne (regionalne) samouprave, poslovnog sektora, javnih financija, pravosuđa, zdravstva, sporta, policije, poljoprivrede, civilnog sektora. Od ukupnog broja, 42 aktivnosti imaju predviđen rok provedbe tijekom 2022. godine, 40 aktivnosti imaju rok za provedbu tijekom 2023., dok je rok za provedbu preostalih 124 aktivnosti određen za 2024. godinu.

Ukupna procijenjena vrijednost planiranih aktivnosti je 10.199.912,67 EUR (76.851.242,01 kn). Provedba aktivnosti i mjera Strategije pratit će se u okviru postojećeg sustava nadzora provedbe artikuliranog kroz rad Ministarstva pravosuđa i uprave, Savjeta za sprječavanje korupcije na razini izvršne vlasti te Nacionalnog vijeća za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije na parlamentarnoj razini.

Što se tiče provedbe Akcijskog plana za razdoblje od 2022. do 2024. godine, rezultati za 2022. godinu pokazuju da je provedeno i djelomično provedeno 37 od 42 aktivnosti, odnosno 88% aktivnosti iz predmetnog dokumenta.

Na temelju provedbe Akcijskog plana bit će izrađena službena izvješća o provedbi od strane Ministarstva pravosuđa i uprave. Izvješća će biti potvrđena od strane Savjeta za sprječavanje korupcije, a nakon prihvaćanja od strane Vlade Republike Hrvatske, objavljena na službenim mrežnim stranicama Ministarstva pravosuđa i uprave.

Također, Savjet će dodatno unaprijediti svoje djelovanje kao forum za razmjenu mišljenja između nositelja izvršne vlasti, drugih državnih tijela, institucija, udruga civilnog društva i pravosudne vlasti te omogućiti rasprave iz svih aspekata o pitanjima sprječavanja korupcije

koja se pojavljuju u praksi i tako osigurati utjecaj navedenih aktera u borbi protiv korupcije prilikom formiranja ideja i formulacije aktivnosti kojima se konkretizira borba protiv korupcije u smislu ostvarenja strateški definiranih ciljeva.

Kroz rad Savjeta omogućen je i nadzor nad provedbom tih aktivnosti svim zainteresiranim akterima te mogućnost neposredne rasprave o provedivosti zadanih aktivnosti s nositeljima provedbe. Na temelju ostvarenih i mjerljivih rezultata, cilj je nastaviti rad Savjeta i to intenziviranjem sastanaka po kvartalima te uključivanjem novih aktera koji imaju ulogu u preventivnim antikorupcijskim aktivnostima, a čije bi sudjelovanje pridonijelo sveobuhvatnosti pristupa u borbi protiv korupcije.